

Felelősségteljes betonkeverés

Mivel Magyarországon, sőt Európában élünk, adunk el és vásárolunk betont, mint annyi más terméknél, ez esetben is meg kell barátkozni a gyártói felelősséget előtérbe állító szemlélettel.

Két alapvető dokumentumra kell újra felhívni a figyelmet a transzportbetonnal kapcsolatban. Egyrészt a több mint egy éve érvényben lévő beton alapszabványra (MSZ 4798-1:2004 számmal, Beton 1. rész: Műszaki feltételek, teljesítőképesség, készítés és megfelelés, valamint az MSZ EN 206-1 alkalmazási feltételei Magyarországon címmel – a továbbiakban szabvány), másrészt a három éve érvényben lévő együttes miniszteri rendeletre 3/2003. (I. 25.) BM-GKM-KvVM jelzettel. Ez az együttes rendelet az építési termékek műszaki követelményeinek, megfelelés igazolásának, valamint forgalomba hozatalának és felhasználásának részletes szabályairól címmel jelent meg – a továbbiakban rendelet.

SAJÁT FELELŐSSÉGTELJES BETON

A szállítólevél már nem elég: a beton (transzportbeton, betonkeverék) csak szállítói megfelelési nyilatkozattal hozható forgalomba. Persze azért az is elengedhetetlenül szükséges – hogy mi mindent kell, vagy lehet feltüntetni rajta, azt a szabvány 7.3 pontja adja meg.

A szállítói megfelelési nyilatkozat formai és tartalmi előírásai a rendelet mellékletében,

a „2+” megfelelés igazolási módozatnál található meg, amellyel kapcsolatban háromlépcsős folyamatra kell gondolni.

Az első a kezdeti típusvizsgálat, amikor a szállítói megfelelési nyilatkozaton közölni kívánt tulajdonságok meglétét, „tudását” a műszaki specifikációban (a betonszabványban) leírt módon a gyártó megvizsgálja, vagy megvizsgáltatja (például nyomószilárdsági osztály, testsűrűség, legnagyobb szemcse-nagyság, konzisztencia, fagyállóság).

A második lépcső az üzemi gyártásellenőrzés megszervezése és folyamatos működtetése legalább olyan részletességgel és gyakorisággal, ahogy ezt a szabvány leírja.

A harmadik és elengedhetetlen rész az üzemi gyártásellenőrzés értékeltetése, állandó felügyeltetése és tanúsíttatása egy erre kijelölt intézettel, szervezettel. Csak az ilyen tanúsított, azaz üzemi gyártásellenőrzését felügyelet alatt működtető gyártó adhatja ki a szállítói megfelelési nyilatkozatot.

ÁRVAI ÉS LÉTELŐSI HATÁRNYOK

A szabvány 10. pontjában a 96-97. oldalakon leírtakat egy-két elrettentő példával lehet szemléltetni.

A vevő (felhasználó) a gyártó költségére akár minden mixer esetében ragaszkodhat az átadás-átvételi vizsgálatához, nem tanúsított gyártó (betonkeverő) esetében. Eltekintve azonban a néhány tízezer forintos (fürt mintáknál néhány százezer forintos) vizsgálatoktól, sokkal nagyobb veszély, hogy a vevő nem, vagy csak részben utalja át a beton árát. Egy fagyállóság, vagy fagy-olvasztósóállóság vizsgálat legkorábban 28 nap múlva kezdhető, és akár 50-60 napig is eltarthat. Tehát a 2-3-4 hónapig jogosan visszatartott pénz az igazi veszteség – még ha végül megfelelő is a vizsgálat eredménye.

Bármilyen, de különösen közpénzt is tartalmazó munka esetén, még ha sikerül is egy tendert megnyerni, a nem tanúsított gyártó biztos lehet benne, hogy a vesztes, de tanúsított konkurens cég megtámadja a döntést vagy feljelentést tesz. Bármilyen fórum elé kerül aztán az ügy, már minden eldőlt. Csak a tanúsított cégnek lehet igaza.

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség bármikor ellenőrizheti a betonkeverőket. Kérdés, hogy csatolva van-e az előírt szállítói megfelelési nyilatkozat, valamint tanúsított gyártó-e? Ha nem büntetés, figyelmeztetés, visszaesőknél (utóellenőrzés esetén) akár a keverőtelep bezáratása lehet a büntetés.

ELŐZŐK

A tanúsított gyártó esetén a fentiekben felhozott példák épp fordítva működnek. Sőt, a betonszakma „tyúk-tojás” kérdése is egyszerűsödik. Az alapeset, hogy kiderül, gyenge, nem megfelelő az elkészült szerkezet betonja (kisebb nyomószilárdsági osztály, repedezés, fagykarok jelei). Ki a hibás? A betonkeverő szállított ki gyengébb betont, vagy a kivitelező hibázott? Ha tanúsított gyártóról van szó, első körben neki lesz igaza, ő támadhatatlan (lásd szabvány). Azaz a kivitelezőnek kell időt, pénzt és fáradságot nem kímélve bizonyítani, hogy mégis a betonkeverő a hibás. Utólag ez már nehéz, az egyértelmű utólagos bizonyítás pedig szinte lehetetlen. De erre a védelemre csak a tanúsított betontelemek számíthatnak.

A beton csak szállítói megfelelési nyilatkozattal forgalmazható

